

VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVA EMITENTA KÓTOVANÝCH CENNÝCH PAPÍRŮ ZA ROK 2023

OBSAH

1	Úvod	3
2	OBSAHOVÉ NÁLEŽITOSTI VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY EMITENTA ZA ROK 2023	4
2.1	Účetní závěrka, popř. konsolidovaná účetní závěrka	4
2.2	Výroční zpráva, příp. konsolidovaná výroční zpráva podle zákona o účetnictví	5
2.2.1	Požadavky na obsah (konsolidované) výroční zprávy podle zákona o účetnictví ..	5
2.2.2	Výkaz o řízení a správě společnosti (§ 118 odst. 4 a 5 ZPKT)	7
2.3	Zpráva o vztazích	8
3	ALTERNATIVNÍ VÝKONNOSTNÍ UKAZATELE	11
4	EVROPSKÉ SPOLEČNÉ DOHLEDOVÉ PRIORITY V OBLASTI VÝROČNÍCH FINANČNÍCH ZPRÁV 2023 ..	12
4.1	Priority k účetním závěrkám sestaveným v souladu s IAS/IFRS	12
4.2	Priority k nefinančním informacím	14
4.3	Ostatní priority	15
5	PRAKTICKÉ POZNÁMKY K NÁLEŽITOSTEM VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY	16
6	NĚKTERÁ ZJIŠTĚNÍ Z OBLASTI DOHLEDU NAD APLIKACÍ IAS/IFRS	20
7	ZASÍLÁNÍ A UVEŘEJŇOVÁNÍ VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY	23
7.1	Zaslání výroční finanční zprávy České národní bance	23
7.2	Uveřejnění výroční finanční zprávy	23
7.3	Zaslání a uveřejnění změny / opravy výroční finanční zprávy	23
8	VYNUCOVÁNÍ A POSTIH ZA NEPLNĚNÍ INFORMAČNÍ POVINNOSTI	24
9	SEZNAM DŮLEŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A POKYŇŮ	25
10	SEZNAM POUŽITÝCH DEFINIC A ZKRATEK	26

1 ÚVOD

Účelem tohoto dokumentu je usnadnit emitentům kótovaných cenných papírů přípravu výroční finanční zprávy za rok 2023 poskytnutím přehledu požadavků na obsah, formu a způsob uveřejnění této zprávy. Uvádíme rovněž některé praktické poznámky na základě zkušeností s přezkumem výročních zpráv emitentů kótovaných cenných papírů v minulých letech.

Je třeba upozornit, že tento dokument se zabývá pouze požadavky kladenými na výroční finanční zprávy emitentů kótovaných cenných papírů. Je-li emitent kótovaného cenného papíru povinen se současně řídit při vypracování výroční finanční zprávy i jinými právními předpisy (např. je-li bankou, obchodníkem s cennými papíry, investiční společností apod.), musí při jejím vypracování dbát i těchto právních předpisů.

Emitenti musí dbát především na to, aby výroční finanční zpráva naplnila svůj účel, tj. uceleně, vyváženě a komplexně informovala o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení emitenta a jeho skupiny. Emitenti by měli především věnovat pozornost kapitole shrnující aktuální dohledové priority ESMA v oblasti výročních finančních zpráv, které výbor ESMA ve spolupráci se svými členy vyhlašuje každý rok (kap.4). Ve sledovaném období nedošlo k žádným významným legislativním změnám v požadavcích na obsah výročních finančních zpráv.

V případě jakýchkoliv nejasností ohledně požadavků na výroční finanční zprávu se prosím obraťte na dále uvedené kontaktní osoby:

Tomáš Pařízek	tel. 224 413 979,	mobil: 704 960 190,	e-mail: tomas.parizek@cnb.cz
Tomáš Zeman	tel. 224 412 467,	mobil: 704 960 187,	e-mail: tomas.zeman@cnb.cz

Emitenti-banky:

Karolina Hůzlová	tel. 224 412 168,	mobil: 704 960 188,	e-mail: karolina.huzlova@cnb.cz
Jana Růzhová	tel. 224 413 295,	mobil: 704 960 169,	e-mail: jana.ruzhova@cnb.cz

2 OBSAHOVÉ NÁLEŽITOSTI VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY EMITENTA ZA ROK 2023

Účelem výroční finanční zprávy je poskytnout investorům věrný a poctivý obraz o majetku, závazcích, finanční situaci a výsledku hospodaření emitenta a případných jednotek zahrnutých do konsolidace jako celku. Výroční finanční zpráva musí dále podávat věrný přehled vývoje a výsledků emitenta a postavení emitenta a jednotek zahrnutých do konsolidace jako celku, spolu s popisem hlavních rizik a nejistot, kterým čelí.

Předkládaný přehled je nutné považovat za minimální, tzn. pokud existují informace, které jsou potřebné k naplnění účelu výroční finanční zprávy a které nebudou obsaženy v tomto přehledu, je emitent povinen uvést ve výroční finanční zprávě též tyto informace.

Výroční finanční zprávu emitenta¹ tvoří (§ 118 odst. 2 ZPKT):

- **účetní závěrka** ověřená auditorem a konsolidovaná účetní závěrka ověřená auditorem, má-li emitent povinnost ji sestavovat;
- **výroční zpráva**, případně konsolidovaná výroční zpráva podle zákona o účetnictví (§ 21, příp. § 32g zákona o účetnictví); součástí výroční zprávy je **výkaz o řízení a správě společnosti**;
- **prohlášení odpovědných osob emitenta**, spolu s uvedením jejich jmen a funkcí, že podle jejich nejlepšího vědomí podává účetní závěrka a konsolidovaná účetní závěrka, má-li emitent povinnost ji sestavovat, vypracovaná v souladu s platným souborem účetních standardů, věrný a poctivý obraz o majetku, závazcích, finanční situaci a výsledku hospodaření emitenta a jednotek zahrnutých do konsolidace jako celku, a výroční zpráva podle zákona o účetnictví nebo konsolidovaná výroční zpráva podle zákona o účetnictví obsahuje věrný přehled vývoje a výsledků emitenta a postavení emitenta a jednotek zahrnutých do konsolidace jako celku, spolu s popisem hlavních rizik a nejistot, kterým čelí.

Součástí výroční finanční zprávy dále je:

- **zpráva auditora** v plném znění (§ 21 odst. 5 zákona o účetnictví);
- **zpráva o vztazích²** mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou za uplynulé účetní období (§ 84 odst. 2 ZOK).

2.1 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA, POPŘ. KONSOLIDOVANÁ ÚČETNÍ ZÁVĚRKA

Emitenti jsou podle § 19a odst. 1 (popř. § 23a odst. 1) zákona o účetnictví povinni při účtování a sestavení účetní závěrky použít IAS/IFRS³. Základní požadavky na prezentaci účetní závěrky stanoví **IAS 1**. Seznam všech aktuálně platných standardů, interpretací a novel lze nalézt na internetových stránkách Evropského poradního orgánu pro finanční výkaznictví (EFRAG)⁴.

Emitent ve výroční finanční zprávě uvede následující součásti účetní závěrky dle rozsahu a struktury vyžadované standardem IAS 1:

- **výkaz o finanční situaci** (rozvaha),
- **výkaz o úplném výsledku**, uvede se buď jako jeden dokument, který obsahuje výkaz zisku a ztráty a tzv. ostatní úplný výsledek (Other Comprehensive Income), nebo jej budou tvořit dva dokumenty: tzv. samostatný výkaz zisku a ztráty (Separate Statement of Profit or Loss) a výkaz o úplném výsledku (v tomto výkazu se uvede jedním číslem výsledek z výkazu zisku a ztráty),
- **výkaz změn vlastního kapitálu**,

¹ Na výroční finanční zprávu se hledí jako na výroční zprávu podle zákona o účetnictví nebo jako na konsolidovanou výroční zprávu podle zákona o účetnictví, má-li emitent povinnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku

² Zprávu o vztazích vypracovává na základě § 82 odst. 1 ZOK statutární orgán ovládané osoby.

³ V případě, že k prvotnímu přijetí cenných papírů na regulovaném trhu došlo po rozvahovém dni, k němuž se daná účetní závěrka sestavuje, popř. pokud jsou splněny podmínky uvedené v § 19a odst. 2 zákona o účetnictví a neodporuje to přímo použitelnému předpisu Evropské unie nebo zvláštnímu právnímu předpisu (srov. § 19a odst. 4 zákona o účetnictví), nemusí emitent aplikovat IAS/IFRS na tuto účetní závěrku.

⁴ <http://efrag.org/endorsement>

- **výkaz o peněžních tocích,**
- **komentář** obsahující významné informace o účetních pravidlech a další vysvětlující informace.

2.2 VÝROČNÍ ZPRÁVA, PŘÍP. KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÍ ZPRÁVA PODLE ZÁKONA O ÚČETNICTVÍ

Výroční zpráva musí podávat věrný přehled vývoje a výsledků emitenta a postavení emitenta a jednotek zahrnutých do konsolidace, má-li emitent povinnost konsolidovat, spolu s popisem hlavních rizik a nejistot, kterým čelí.

2.2.1 Požadavky na obsah (konsolidované) výroční zprávy podle zákona o účetnictví

Účelem výroční zprávy ve smyslu požadavků zákona o účetnictví by mělo být uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení emitenta. Kromě informací nezbytných k naplnění jejího účelu, musí výroční zpráva obsahovat minimálně:

- a) informace o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění výše uvedeného účelu výroční zprávy,
- b) informace o předpokládaném vývoji činnosti emitenta,
- c) informace o aktivitách emitenta v oblasti výzkumu a vývoje,
- d) informace o nabytí vlastních akcií nebo vlastních podílů,
- e) informace o aktivitách emitenta v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,
- f) informace o tom, zda má emitent pobočku nebo jinou část obchodního závodu v zahraničí,
- g) informace požadované podle zvláštních právních předpisů.

V případě, že emitent používá investiční nástroje, případně další obdobná aktiva a pasiva, a má-li to význam pro posouzení majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, finanční situace a výsledku hospodaření, musí ve výroční zprávě dále uvést informace o cílech a metodách řízení rizik emitenta, včetně jeho politiky pro zajištění všech hlavních typů plánovaných transakcí, u kterých se použijí zajišťovací deriváty, a cenových, úvěrových a likvidních rizicích a rizicích souvisejících s tokem hotovosti, kterým je emitent vystaven.

Nefinanční informace (§ 32g zákona o účetnictví)

Emitenti, kteří jsou obchodní společností a zároveň velkou účetní jednotkou⁵ a k rozvahovému dni překročí na individuálním nebo konsolidovaném základě kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců v průběhu účetního období, jsou povinni uvádět buď ve výroční zprávě, nebo v samostatné zprávě, nefinanční informace v rozsahu požadovaném v § 32g zákona o účetnictví. Jedná se o informace, které by se v rozsahu potřebném k pochopení vývoje emitenta, jeho výkonnosti a postavení a dopadů jeho činnosti, měly dotýkat alespoň otázek:

- a) životního prostředí,
- b) sociálních a zaměstnaneckých,
- c) respektování lidských práv a
- d) boje proti korupci a úplatkářství.

Nefinanční informace obsahují, je-li to možné a účelné, odkazy na částky vykazované v účetní závěrce nebo v konsolidované účetní závěrce s případným dalším podrobnějším komentářem. Požadovaná struktura nefinančních informací je pak uvedena v § 32g odst. 2 zákona o účetnictví.

⁵ § 1b odst. 4 zákona o účetnictví

Současně s tím Česká národní banka upozorňuje na existenci Sdělení Komise: Pokyny pro vykazování nefinančních informací (metodika vykazování nefinančních informací) č. 2017/C 215/01⁶, které se danou problematikou blíže zabývá. Toto sdělení bylo dodatečně doplněno Sdělením Komise: Pokyny pro vykazování nefinančních informací: dodatek o vykazování informací souvisejících se změnou klimatu⁷.

Emitent, který je zároveň konsolidovanou účetní jednotkou, může využít výjimku stanovenou v § 32g odst. 7 zákona o účetnictví, pokud tyto nefinanční informace uveřejňuje jeho mateřská společnost. V takovém případě je však potřeba, aby emitent o této skutečnosti ve výroční finanční zprávě informoval spolu s identifikací společnosti, jež tyto informace uveřejňuje za něj. Takto uveřejněné nefinanční informace by měly splňovat jazykové požadavky podle § 127c ZPKT, tj. měly by být dostupné v českém nebo anglickém jazyce. Výroční zpráva konsolidující společnosti by měla být veřejnosti přístupná způsobem umožňujícím dálkový přístup na internetových stránkách konsolidující společnosti, které jsou veřejnosti přístupné bez omezení bezplatně a je možné je vyhledat obvyklým způsobem podle obchodní firmy nebo názvu společnosti.

V případě, že emitent uveřejňuje nefinanční informace v samostatné zprávě mimo výroční zprávu, je povinen tuto samostatnou zprávu zaslat České národní bance (§ 21a odst. 8 ve spojení s § 21b odst. 1 zákona o účetnictví) a uveřejnit ji společně s výroční finanční zprávou (§ 32h zákona o účetnictví).

Nařízení o taxonomii

V souladu s čl. 8 Nařízení o taxonomii jsou společnosti, které mají povinnost uveřejňovat nefinanční informace v souladu s § 32g zákona o účetnictví, povinny uveřejňovat informace rovněž o tom, jakým způsobem a do jaké míry činnosti podniku souvisejí s hospodářskými činnostmi, které se kvalifikují jako environmentálně udržitelné. Kritéria pro environmentálně udržitelné hospodářské činnosti jsou uvedena v čl. 3 Nařízení o taxonomii. Nařízení o taxonomii je dále doplněno Nařízením 2021/2139, které stanovuje technická screeningová kritéria, a které bylo novelizováno v průběhu roku 2023 (s platností pro účetní závěrky za rok 2023).

Společnosti jsou povinny zveřejňovat informace za následujících 6 environmentálních cílů:

- zmírňování změny klimatu,
- přizpůsobování se změně klimatu,
- udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů,
- přechod na oběhové hospodářství,
- prevence a omezování znečištění,
- ochrana a obnova rozmanitosti a ekosystémů.

V případě **nefinančních podniků**⁸ jsou v souladu s taxonomií zveřejňovány následující klíčové ukazatele: podíl obratu, ukazatel CapEx (ukazatel pro kapitálové výdaje) a ukazatel OpEx (ukazatel pro provozní výdaje) a to pro všechny environmentální cíle. Zároveň s tím je potřeba uvádět i relevantní kvalitativní informace k těmto ukazatelům. Klíčové ukazatele výkonnosti nefinančních podniků vč. průvodních informací, jsou uvedeny v přílohách I (rozsah informací) a II (šablona tabulky, která se zveřejňuje) nařízení 2021/2178.

Úvěrové instituce zveřejňují informace upřesněné v přílohách V a XI nařízení 2021/2178 ve formě tabulky, jejíž šablona je uvedena v příloze VI nařízení 2021/2178. **Pojišťovny a zajišťovny** zveřejňují informace upřesněné v přílohách IX a XI ve formě tabulky, jejíž šablona je uvedena v příloze X nařízení 2021/2178. Pravidla pro zveřejňování informací jsou pak dále rozvedena v čl. 7 nařízení 2021/2178.

Emitenti uvádějí v přehledu nefinančních informací klíčové ukazatele výkonnosti za předchozích 5 ročních vykazovaných období, přičemž prvním výročním vykazovaným obdobím je rok 2023.

⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=EN)

⁷ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620(01)&from=EN)

⁸ Nefinančním podnikem se zde rozumí podnik, na který se vztahují povinnosti zveřejňování informací stanovené v člancích 19a a 29a směrnice 2013/34/EU a který není finančním podnikem podle bodu 8 nařízení 2021/2178.

2.2.2 Výkaz o řízení a správě společnosti (§ 118 odst. 4 a 5 ZPKT)

V případě **všech emitentů** musí výkaz obsahovat:

- a) informace o kodexech řízení a správy společnosti, které jsou pro něj závazné, nebo které dobrovolně dodržuje, a informaci o tom, kde je možno do nich nahlédnout;
- b) informace o postupech řízení a správy společnosti používaných nad rámec ZPKT a jejich podrobný popis, pokud je používá;
- c) namísto informací podle písmen a) a b) informaci o tom, že některé ustanovení kodexu řízení a správy společnosti nedodržuje, nebo o tom, že žádný kodex nedodržuje, včetně zdůvodnění, proč toto ustanovení nebo žádný kodex nedodržuje;
- d) popis hlavních parametrů systémů vnitřní kontroly a řízení rizik ve vztahu k procesu účetního výkaznictví;
- e) popis práv spojených s příslušným druhem akcie nebo obdobného cenného papíru představujícího podíl na emitentovi, a to alespoň odkazem na ZOK a stanovy emitenta, pokud se jedná o druh akcie, nebo na srovnatelný zahraniční právní předpis a stanovám obdobný dokument emitenta, pokud se jedná o druh obdobného cenného papíru představujícího podíl na emitentovi;
- f) popis složení a postupů rozhodování vedoucího orgánu⁹ emitenta a jeho výborů, jsou-li zřízeny;
- g) popis postupů rozhodování a základního rozsahu působnosti valné hromady emitenta nebo obdobného shromáždění vlastníků cenných papírů představujících podíl na emitentovi;
- h) v případě emitenta, který k rozvahovému dni překračuje alespoň 2 hraniční hodnoty podle § 1b odst. 3 zákona o účetnictví¹⁰, popis politiky rozmanitosti uplatňované na vedoucí orgán emitenta, a to s ohledem například na kritéria věku, pohlaví, nebo vzdělání a odborných znalostí a zkušeností, včetně informace o cílech této politiky, o způsobech jejího uplatňování a výsledcích jejího uplatňování v příslušném účetním období;
- i) namísto informací podle písmene h) informaci, že emitent neuplatňuje politiku rozmanitosti podle písm. h) vč. zdůvodnění, proč tuto politiku neuplatňuje.

V případě **emitentů kótovaných akcií** výkaz dále obsahuje číselné údaje a informace týkající se:

- a) struktury vlastního kapitálu emitenta, včetně cenných papírů nepřijatých k obchodování na evropském regulovaném trhu a případného určení různých druhů akcií nebo obdobných cenných papírů představujících podíl na emitentovi a podílu na základním kapitálu každého druhu akcií nebo obdobných cenných papírů představujících podíl na emitentovi, spolu s uvedením práv a povinností s takovými cennými papíry spojenými a s uvedením procenta celkového akciového kapitálu, který představuje;
- b) omezení převoditelnosti cenných papírů;
- c) významných přímých a nepřímých podílů na hlasovacích právech emitenta;
- d) vlastníků cenných papírů se zvláštními právy, včetně popisu těchto práv;
- e) omezení hlasovacích práv;
- f) smluv mezi akcionáři nebo obdobnými vlastníky cenných papírů představujících podíl na emitentovi, které mohou mít za následek ztížení převoditelnosti akcií nebo obdobných cenných papírů představujících podíl na emitentovi nebo hlasovacích práv, pokud jsou emitentovi známy;
- g) zvláštních pravidel určujících volbu a odvolání členů řídicího orgánu¹¹ a změnu stanov nebo obdobného dokumentu emitenta;

⁹ Vedoucím orgánem je řídicí orgán (2 odst. 3 písm. p) ZPKT) a kontrolní orgán emitenta (§ 2 odst. 1 písm. l) ZPKT).

¹⁰ Aktiva celkem 500 mil. Kč, roční úhrn čistého obratu 1 mld. Kč, průměrný počet zaměstnanců v účetním období 250

¹¹ Řídicím orgánem je statutární orgán emitenta, popřípadě i jiný orgán emitenta, jehož členové jsou do funkce voleni, jmenováni nebo jinak povoláni, který je oprávněn určovat strategii, cíle a celkové směřování emitenta, nebo i jiné osoby, které skutečně řídí činnost emitenta, i když nejsou členy takového orgánu (§ 2 odst. 3 písm. p) ZPKT).

- h) zvláštní působnosti řídicího orgánu emitenta;
- i) významných smluv, ve kterých je emitent smluvní stranou a které nabudou účinnosti, změní se nebo zaniknou v případě změny ovládnání emitenta v důsledku nabídky převzetí, a o účincích z nich vyplývajících, s výjimkou takových smluv, jejichž uveřejnění by bylo pro emitenta vážně poškozující; tím není omezena jiná povinnost uveřejnit takovou informaci podle ZPKT nebo jiných právních předpisů;
- j) smluv mezi emitentem a členy jeho řídicího orgánu nebo zaměstnanci, kterými je emitent zavázán k plnění pro případ skončení jejich funkce nebo zaměstnání v souvislosti s nabídkou převzetí;
- k) systému kontroly programu, na jehož základě členové řídicího orgánu nebo zaměstnanci emitenta nabývají účastnické cenné papíry společnosti, opce na tyto cenné papíry nebo jiná práva k nim, pokud tato práva sami nevykonávají.

2.3 ZPRÁVA O VZTAZÍCH

Statutární orgán **ovládané** osoby vypracuje do 3 měsíců od skončení účetního období písemnou zprávu o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou (dále jen „**zpráva o vztazích**“) za uplynulé účetní období (§ 82 odst. 1 ZOK).

Povinnost vypracovat zprávu o vztazích dopadá na všechny ovládané osoby, tedy i na všechny řízené osoby v koncernu (k řízené osobě srov. § 74 odst. 3 ZOK).

Zpráva o vztazích by měla být vypracována tak, aby umožnila menšinovým společníkům přístup k relevantním informacím a posouzení dopadů jednání orgánů společnosti na hodnotu jejich podílu, resp. na jejich postavení ve společnosti, a případné uplatnění práv, která jim ZOK dává. V opačném případě hrozí, že zpráva o vztazích neobstojí v případném přezkumu (§ 85 ZOK), nebo může zakládat porušení péče řádného hospodáře pro členy statutárního orgánu. Nelze zejména např. zneužívat § 82 odst. 3 ZOK a uvést bez dalšího, že statutární orgán nemá k dispozici potřebné informace, neboť se mu je nepodařilo zjistit.¹²

Vzhledem k výslovnému ustanovení § 83 odst. 4 ZOK podléhá zpráva o vztazích, jakožto součást výroční zprávy emitenta, ověření auditorem.¹³

Právní úprava vyjmenovává v § 82 odst. 2 a 4 ZOK obsahové náležitosti zprávy o vztazích taxativně¹⁴ s tím, že pro určitý okruh informací je v § 82 odst. 5 a 6 ZOK stanoven zvláštní režim. Ve zprávě o vztazích za dané účetní období se uvede:

2.3.1 Struktura vztahů mezi osobami podle § 82 odst. 1 ZOK

Mělo by zde být popsáno, jak seskupení funguje, jak je vnitřně strukturováno včetně popisu osoby ovládající nebo řídicí a dalších členů seskupení, včetně toho jakým způsobem, resp. přes jakého člena je seskupení ovládáno nebo řízeno. Při nepřímém ovládnání je tedy nutné zahrnout jak osobu na vrcholu řízení, tak i osoby, které ovládnání zprostředkovávají, nepostačuje uvést pouze osobu na samém vrcholu ovládnání nebo naopak jen osobu, která ovládnání zprostředkovává.

¹² Srov. Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 198.

¹³ K ověření zprávy o vztazích auditorem uvádí důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb., že: „*auditoři při ověřování výroční zprávy a jejich součástí postupují podle § 20b zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů, podrobnosti stanoví mezinárodní auditorský standard ISA 720. Auditor tak bude posuzovat, zda zpráva o vztazích není ve významném nesouladu s ostatními informacemi, jež auditor při své činnosti zjistil (např. v rámci ověřování účetní závěrky), či zda ve zprávě o vztazích nedošlo k významnému zkreslení určitých skutečností (opět vycházeno z ostatních informací, které má auditor k dispozici). Výsledky ověření zprávy o vztazích jsou součástí zprávy auditora o ověření účetní závěrky, a to v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o auditorech. Podle § 66 písm. c) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů, se ukládá do sbírky listin i zpráva auditora o ověření účetní závěrky, která bude obsahovat i vyjádření k ověření zprávy o vztazích jako součástí výroční zprávy.*“

¹⁴ K obsahu zprávy o vztazích srov. Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 196 a násl.

2.3.2 Úloha ovládané osoby v rámci podnikatelského seskupení

Tato část zprávy o vztazích navazuje na popis struktury vztahů s tím, že se blíže zaměřuje na osobu vypracovávající zprávu o vztazích. V této části by měla být popsána konkrétní role ovládané nebo řízené osoby v rámci seskupení, zda zprostředkovává ovládání, nebo je sama ovládanou nebo řízenou osobou. Tento popis musí být učiněn způsobem umožňující snadné dovození, čím se daná osoba v rámci seskupení zabývá.

2.3.3 Způsob a prostředky ovládání

Zde bude uveden např. popis toho, zda je ovládání nebo řízení vykonáváno prostřednictvím valné hromady, zda je důsledkem akcionářské dohody či dohody o výkonu hlasovacích práv apod.

2.3.4 Přehled jednání učiněných v posledním účetním období na popud nebo v zájmu ovládající osoby nebo jí ovládaných osob, pokud se takové jednání týkalo majetku, který přesahuje 10 % vlastního kapitálu ovládané osoby zjištěného podle účetní závěrky za účetní období bezprostředně předcházející účetnímu období, za něž se zpracovává zpráva o vztazích

Jednáním se zde rozumí jak jednání jednostranné (např. zpětvzetí žaloby na osobu ze seskupení), tak jednání vícestranné (typicky uzavření smlouvy), jednání ve formě konání (např. prominutí dluhu), i jednání ve formě nekonání (např. neuplatňování pohledávky za jinou osobou). Ve zprávě o vztazích by tedy měly být uvedeny rovněž informace o neuskutečněných jednáních, která by emitent, nebýt seskupení a vztahu ovládání, jinak uskutečnil, např. může jít o různá strategická rozhodnutí jako rozhodnutí o tom, že nedojde k ukončení ztrátové podnikatelské činnosti v určité oblasti (neboť má význam z hlediska skupiny) a prodeji majetku – výrobních kapacit.

Na rozdíl od smluv dle § 82 odst. 2 písm. e) ZOK (blíže viz bod 2.3.5. níže), může jít o jednání, resp. majetkové dispozice nejen mezi členy seskupení, ale i mezi ovládanou osobou a třetí osobou, pokud je takové jednání učiněno na popud nebo v zájmu ovládající osoby nebo jí ovládaných osob.

Na popis těchto transakcí bude nutné klást zvýšené nároky, neboť vzhledem k jejich velikosti (majetek přesahující 10 % vlastního kapitálu ovládané nebo řízené osoby), se bude z hlediska ovládané nebo řízené osoby zpravidla jednat o významnou majetkovou dispozici. Jejich popis je rovněž důležitý s ohledem na práva menšinových společníků podle § 85 nebo § 89 ZOK.

Jako nejvhodnější se jeví vypracování seznamu takových jednání a jejich dostatečně podrobná charakteristika tak, aby bylo na první pohled zřejmé, jaké výhody či nevýhody z nich pro emitenta plynou. U všech jednání by měl být označen jejich adresát, resp. druhá smluvní strana, a dále by mělo být podrobně **vymezeno plnění a protiplnění (druh, počet nebo množství, cena, specifikace poskytnuté služby či díla apod.)**. Smlouvy se do seznamu uvedou bez ohledu na jejich typ (např. rámcové smlouvy, dílčí smlouvy, smlouvy o smlouvě budoucí, opční či termínové smlouvy, smlouvy, jejichž účinnost je podmíněna). Dohodly-li se strany na změně či zániku smlouvy, je nutné do zprávy zahrnout i tuto dohodu.

Na rozdíl od smluv uvedených v bodě 2.3.5. bude při této skupině údajů nutno zkoumat, zda společnost jednala **v zájmu nebo z popudu osoby ze seskupení**. Stěžejní z hlediska posouzení, zda dané jednání do zprávy o vztazích zahrnout, bude odpověď na otázku, zda by společnost konala stejně i v případě, kdyby nesledovala zájem či popud osoby ze seskupení, např. by nevybírala dodavatele na základě objektivního výběrového řízení.

2.3.5 Přehled vzájemných smluv mezi osobou ovládanou a osobou ovládající nebo mezi osobami ovládanými

Obdobně jako v případě jednání podle bodu 2.3.4. i tyto smlouvy je třeba blíže specifikovat tak, aby mohl být posouzen jejich obsah, výhody a nevýhody, rizika a případná újma z nich plynoucí. Na rozdíl od jednání dle předchozího bodu je třeba tyto smlouvy uvést do přehledu bez ohledu na to, zda byly učiněny na popud nebo v zájmu ovládající osoby nebo jí ovládaných osob.

V případě, že smluv je takové množství, že jejich jednotlivý popis je nepřiměřeně zatěžující (mnoho set nebo tisíc smluv), lze podle názoru České národní banky uvádět charakteristiku pouze ke skupinám smluv obdobné povahy. Existují-li však jakákoliv ujednání související s plněním, která přesahují rámec obvyklosti pro daný smluvní typ (neobvykle nízká či naopak vysoká kupní cena, neobvykle dlouhá lhůta splatnosti, absence zajištění pohledávky apod.), je třeba taková ujednání ve zprávě o vztazích specifikovat.

2.3.6 Určitý okruh informací je možné ve zprávě o vztazích neuvádět, respektive je možné je uvádět pouze v obecné podobě

Ve zprávě o vztazích se podle § 82 odst. 5 ZOK neuvádí informace, které podléhají ochraně nebo utajení podle zvláštních právních předpisů.¹⁵ Pokud nejsou ve zprávě o vztazích uváděny všechny zákonem vyžadované informace (např. z důvodu, že jsou utajovanou nebo vnitřní informací), je potřeba ve zprávě o vztazích uvést, že nejsou uvedeny všechny informace a zpráva o vztazích je tudíž neúplná, a vysvětlit, z jakého důvodu tomu tak je.

Ve vztahu k informacím, které tvoří předmět obchodního tajemství, stanovuje § 82 odst. 6 ZOK odlišný režim, když zákon požaduje, aby se takové informace uvedly alespoň ve zjednodušené, zobecněné podobě tak, aby byl zachován účel zprávy o vztazích.¹⁶

¹⁵ Ustanovení § 82 odst. 5 ZOK obsahuje pozn. pod čarou, která uvádí demonstrativní výčet zákonů, které lze považovat za tyto „zvláštní právní předpisy“, kterými jsou zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnic Komise 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES. Nad rámec právních předpisů uvedených v poznámce pod čarou pak důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb. dodává, že se může jednat např. i o zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje bankovní tajemství, jež rovněž není žádoucí ve zprávě o vztazích uvádět.

¹⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 33/2020 Sb. k tomu uvádí příklad, kdy statutární orgán ve zprávě o vztazích uvede například prodej osobních automobilů za částku 300 000 - 500 000,- Kč za kus, s tím že se jedná o 4 000 až 6 000 kusů; údaje tak uvede rozmezím.

3 ALTERNATIVNÍ VÝKONNOSTNÍ UKAZATELE

V případě, že emitenti používají k popisu činnosti a svých výsledků nějaké alternativní ukazatele výkonnosti (např. EBITDA), jsou povinni postupovat v souladu s Obecnými pokyny vydanými ESMA¹⁷, které upravují použití tzv. alternativních výkonnostních ukazatelů mimo jiné při zveřejňování regulovaných informací (tyto Obecné pokyny vydané ESMA se však netýkají ukazatelů, které jsou uveřejňovány v rámci účetní závěrky v souladu s IAS/IFRS). Tyto Obecné pokyny vydané ESMA jsou dále vysvětleny v dokumentu *Questions and Answers on ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures*¹⁸ (v roce 2020 aktualizované o dopad pandemie COVID-19 na alternativní výkonnostní ukazatele a v roce 2022 aktualizované o problematiku vykazování nefinančních informací).

Alternativní výkonnostní ukazatel (dále jen „Ukazatel“) je **finanční ukazatel historické nebo budoucí finanční výkonnosti, finanční situace nebo peněžních toků** (obvykle vychází z účetní závěrky).

Za Ukazatel se považuje např. provozní zisk, zisk před úroky, daněmi, odpisy a amortizací (EBITDA), čistá zadluženost apod., oproti tomu Ukazatelem není např. výnos, zisk nebo ztráta nebo zisk na akcii (tj. ukazatele vymezené příslušným rámcem finančního výkaznictví), informace o významných účastech, hmotné nebo nefinanční ukazatele (např. počet zaměstnanců), nabytí nebo pozbytí vlastních akcií, informace o základu pro výpočet odměn managementu, informace o dodržování podmínek smlouvy (např. informace o smluvně ujednaných kovenantech) apod.

V případě, že emitent ve výroční finanční zprávě používá v popisné části některý z Ukazatelů, musí postupovat v souladu s Obecnými pokyny vydanými ESMA a **výroční finanční zpráva musí obsahovat**:

- vymezení používaných Ukazatelů spolu se základem pro jejich výpočet, a to včetně bližších informací o použitých podstatných hypotézách nebo předpokladech. Emitent by měl rovněž uvést, zda se ukazatel nebo některá z jeho složek vztahuje k výkonnosti za uplynulé nebo budoucí období;
- jasné a srozumitelné definice použitých Ukazatelů (musí uživateli umožňovat pochopit význam a spolehlivost Ukazatelů) a smysluplná označení Ukazatelů vystihující jejich obsah a základ pro výpočet a to tak, aby jejich označení nebyla zavádějící;
- sesouhlasení Ukazatele na základě řádkové položky, dílčího součtu nebo celkového součtu, které jsou uvedeny v účetní závěrce a které lze nejlépe přímo sesouhlasit, přičemž by měly být zvlášť určeny a vysvětleny podstatné sesouhlasené položky. Jsou-li sesouhlasené položky uvedeny v účetní závěrce, uživatelé by je měli být schopni v účetní závěrce rozpoznat. Nelze-li sesouhlasenou položku získat přímo z účetní závěrky, sesouhlasení by mělo uvádět způsob výpočtu údaje. Pokud lze Ukazatele přímo určit na základě účetní závěrky, žádné sesouhlasení není nutné (např. situace, kdy je Ukazatel celkovým nebo dílčím součtem uvedeným v účetní závěrce);
- srovnání Ukazatele s údajem za příslušná předchozí období (tyto údaje by rovněž měly být sesouhlaseny);
- v případě popisu Ukazatele může emitent odkázat na jiné, dříve zveřejněné dokumenty, které obsahují informace zveřejňované o Ukazatelích a které jsou uživatelům okamžitě a snadno dostupné, např. formou hypertextových odkazů, které by však měly být dostatečně přesné (uvedení konkrétní stránky, oddílu nebo kapitoly, kde lze informace získat).

Vymezení a výpočet Ukazatelů by měly být v průběhu času soustavné a ke změnám by mělo docházet pouze ve výjimečných situacích. V případě **změny Ukazatele** je třeba vysvětlit změny a důvody této změny a poskytnout přepočítané srovnatelné údaje. Rovněž v případě, že emitent **prestane Ukazatel uveřejňovat**, měl by vysvětlit důvod, proč se domnívá, že daný Ukazatel již nadále nepodává relevantní informace.

¹⁷ <https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/10/2015-esma-1415cs.pdf>

¹⁸ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-51-370_qas_on_esma_guidelines_on_apms.pdf

4 EVROPSKÉ SPOLEČNÉ DOHLEDOVÉ PRIORITY V OBLASTI VÝROČNÍCH FINANČNÍCH ZPRÁV 2023

Na základě zkušeností svých členů a na základě očekávaných změn v požadavcích na účetní postupy stanovil výbor ESMA ve spolupráci se svými členy evropské dohledové priority pro dohled nad výročními finančními zprávami za rok 2023 (ESMA32-193237008-1793)¹⁹. Dohledové priority se zabývají nejen účetní závěrkou a správnou aplikací IAS/IFRS, ale zabývají se i nefinančními informacemi, správným používáním Ukazatelů a jednotným elektronickým formátem výroční finanční zprávy.

Česká národní banka doporučuje emitentům seznámit se s celým zněním dohledových priorit, jelikož se jedná o oblasti, na něž se i Česká národní banka v rámci přezkumu výročních finančních zpráv za rok 2023 zaměří.

Kromě níže uvedených dohledových priorit je třeba ještě upozornit na to, že emitenti by se měli začít připravovat na plnění požadavků vyplývajících ze Směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků, které bude třeba prvně naplnit za účetní období počínající 1. lednem 2024 a které se budou uveřejňovat v roce 2025. Jednotlivé standardy sice ještě procházejí legislativním procesem, nicméně s jejich navrhovaným zněním se lze seznámit na stránkách organizace EFRAG²⁰, kde je rovněž platforma pro případné dotazy spojené s udržitelným výkaznictvím.

4.1 PRIORITY K ÚČETNÍM ZÁVĚRKÁM SESTAVENÝM V SOULADU S IAS/IFRS

4.1.1 Klimatické záležitosti

Konzistentnost finančních a nefinančních informací

V případě uveřejňování informací souvisejících s klimatem ve výroční finanční zprávě, je třeba především dbát na konzistentnost informací obsažených ve finančních a nefinančních informacích. Konzistentnost informací je jedním z nástrojů zabránění tzv. greenwashingu²¹. Konzistentnost by měla být zajištěna v případě úsudků a odhadů aplikovaných v účetních závěrkách ve vztahu k nejistotám a informacím o klimatických rizicích uváděným ve výročních finančních zprávách.

Účetnictví systému obchodování s emisemi a certifikáty pro obnovitelné zdroje

Emitenti by měli poskytnout informace o účetních pravidlech používaných pro uznávání, měření a prezentace systémů obchodování s emisemi a certifikáty pro obnovitelné zdroje. Zveřejněné informace by měly vysvětlovat, jak tyto systémy ovlivňují finanční výkonnost a finanční pozici emitenta s uvedením jednotlivých řádkových položek účetní závěrky, které jsou tím ovlivněny.

Snížení hodnoty nefinančních aktiv

Emitenti by při aplikaci IAS 36 měli při posuzování náznaků, že mohlo dojít ke snížení hodnoty nefinančních aktiv, rovněž vzít v úvahu, zda existují tyto náznaky také jako důsledek záležitostí souvisejících s klimatem. Projekce peněžních toků by měly být založeny na přiměřených a podložených předpokladech. Je-li parametr spojený s klimatem identifikován jako klíčový předpoklad, emitent by měl uveřejnit kvantifikaci použitých předpokladů a základ pro jejich kvantifikaci, tj. zda se jedná o interní nebo externí odhad (externím odhadům by měla být dána větší váha). Pokud záležitosti spojené s klimatem ovlivňují rovněž business plán emitenta nebo ovlivňují peněžní toky, i tato informace by měla být uveřejněna.

Smlouvy o nákupu elektřiny

V případě, že emitent uzavřel dohodu o nákupu elektřiny, je třeba uveřejnit podrobnosti o charakteristikách takové dohody (např. cenu, objem, trvání apod.), stejně jako informace o použitém účetním postupu.

¹⁹ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/2023-10/ESMA32-193237008-1793_2023_ECEP_Statement.pdf

²⁰ <https://www.efrag.org/lab6>

²¹ Prohlášení, opatření nebo sdělení týkající se udržitelnosti, která neodrážejí jasně a pravdivě profil udržitelnosti subjektu, finančního produktu nebo finančních služeb.

Specifické úvahy týkající se finančních institucí

ESMA očekává, že finanční instituce budou informovat o svém zapojení do zeleného financování tak, aby bylo možné porozumět jeho dopadům a posoudit povahu a rozsah specifických rizik spojených s těmito finančními instrumenty. Klimatické riziko se rovněž stává významným faktorem ovlivňujícím očekávané úvěrové ztráty bank a mělo by být začleněno do rámce tvorby rezerv bank.

4.1.2 Makroekonomické prostředí**Rizika refinancování a ostatní finanční rizika***Růst úrokových sazeb a jeho vliv na refinancování*

Zejména pro emitenty, kteří jsou vysoce závislí na finančním dluhu, může být dopad zvyšování úrokových sazeb silný. Je třeba si připomenout, že úrokové riziko nemusí vzniknout pouze u finančních nástrojů vykázaných v účetní závěrce, ale také u finančních nástrojů, které ve výkazu o finanční situaci uvedeny nejsou (např. různé úvěrové přísliby). Pokud je emitent vystaven úrokovému riziku, měl by uveřejnit analýzu citlivosti tak, aby bylo jasné, jaký vliv má změna úrokové sazby na hospodářský výsledek a na vlastní kapitál.

Riziko likvidity

ESMA připomíná emitentům požadavky IFRS 7 *Finanční nástroje* na zveřejnění informací týkajících se koncentrace rizik. Finanční instituce by měly posoudit a zveřejnit svou expozici vůči koncentraci rizik jak na straně aktiv (např. úvěrové riziko), tak na straně pasiv (např. klientské vklady) a jak tato rizika řídí. Dále je upozorňováno na odstavec 39 standardu IFRS 7 a jeho požadavky na poskytnutí informací ohledně analýzy splatnosti jak nederivátových, tak derivátových závazků a popis toho, jak je riziko likvidity spojené s těmito závazky řízeno.

Pokles peněžních toků v důsledku inflace a úrokových sazeb může přimět emitenty, aby hledali dodatečné zdroje financování nebo upravili podmínky stávajícího dluhu. Podstatná úprava finančních závazků má za následek jejich odúčtování s následným záúčtováním nového finančního nástroje.

Požadavky na zajišťovací účetnictví

Současné ekonomické prostředí může také ovlivnit schopnost emitentů aplikovat zajišťovací účetnictví. Emitent by měl posoudit, zda výskyt zajišťovaných předpokládaných transakcí je stále vysoce pravděpodobný, zda zvýšené riziko selhání protistrany může vést k ukončení zajišťovacího účetnictví a zda neočekávané výběry vkladů ze strany zákazníků bank mají významný dopad na makro zajištění. V takových případech by měl Emitent uveřejnit účinnost vztahů zajišťovacího účetnictví na začátku a na konci účetního období a informace o ukončených vztazích zajišťovacího účetnictví.

Měření reálné hodnoty a související požadavky na uveřejňování*Reálná hodnota investic do nemovitostí*

ESMA upozorňuje v souvislosti s využíváním služeb externích znalců při oceňování reálné hodnoty investic na to, že i v případě využívání externích znalců je třeba dodržovat požadavky na zveřejňování uváděné v IFRS 13 *Oceňování reálnou hodnotou*. Emitent by měl mít k dispozici podrobné informace o ocenění, tj. o vstupech, oceňovacích postupech a výsledcích.

V případě ocenění založeného na srovnatelných transakcích ESMA upozorňuje, že s poklesem aktivity na trzích s nemovitostmi mohou být takové informace omezené a nemusí nutně odrážet makroekonomické podmínky na konci účetního období. Tam, kde je to relevantní, by emitenti měli vysvětlit, jak při ocenění investic do nemovitostí byly zohledněny klimatické záležitosti.

Reálná hodnota finančních instrumentů oceňovaných zůstatkovou cenou

Na základě požadavků IFRS 7 odst. 25 je třeba uveřejnit reálnou hodnotu pro každou třídu finančních aktiv a závazků a to včetně těch, které jsou oceněny zůstatkovou cenou. Emitenti by měli ve světle současných makroekonomických podmínek těmito informacím věnovat zvláštní pozornost, protože mohou mít potíže s plněním svých závazků a mohou být nuceni prodávat finanční aktiva za účelem získání dodatečných likvidních prostředků.

4.2 PRIORITY K NEFINANČNÍM INFORMACÍM

4.2.1 Zveřejnění vztahující se k článku 8 Nařízení o taxonomii

ESMA emitentům připomíná, že nezávisle na jejich úrovni způsobilosti a sladění jejich ekonomických činností, je vždy třeba používat nejnovější šablony pro podávání zpráv podle čl. 8 nařízení o taxonomii. ESMA dále zdůrazňuje, že v případě, že daná ekonomická činnost přispívá k několika klimatickým cílům, je třeba se vyhnout dvojitěmu započítání při výpočtu klíčových ukazatelů výkonnosti. Na základě zjištění ESMA je ve vztahu k nefinančním informacím potřeba především zlepšit slovní popis a vysvětlivky.

Nová kritéria EU taxonomie

ESMA upozorňuje, že dne 27. června 2023 byla Evropskou komisí schválena novela Nařízení 2021/2139²², která stanovuje další technická prověřovací kritéria pro zmírňování změny klimatu nebo přizpůsobení se změně klimatu. Novelizované znění Nařízení 2021/2139 je použitelné už pro roční účetní závěrky za rok 2023.

Vzdělávací a podpůrné materiály pro aplikaci požadavků Nařízení o taxonomii

Emitenti mají k dispozici řadu bezplatných materiálů týkajících přípravy zpráv podle článku 8 Nařízení o taxonomii. Evropská komise vydala odpovědi na časté otázky²³. Emitentům může rovněž pomoci v orientaci v různých technických kritériích kompas uveřejněný Evropskou komisí²⁴.

4.2.2 Zveřejňování klimatických cílů, aktivit a pokroku

Obecné aspekty

ESMA i nadále upozorňuje na význam zvýšené transparentnosti ve vztahu ke klimatickým cílům. Takové cíle by měly být měřitelné, časově ohraničené a měly by vyjasňovat výsledky očekávané v souvislosti s přizpůsobením se klimatickým změnám nebo zmírňováním klimatických změn, přínosy, které tato činnost přináší i případné dopady na lidi nebo životní prostředí. Emitenti by měli poskytnout i informace ohledně použitých metodik a předpokladů, z nichž při sestavování zprávy vycházeli.

Stanovené cíle by měly být stanoveny jako součást širší strategie a souvisejících specifitějších politik a opatření. Je potřeba rovněž uveřejňovat informace o tom, jak je plnění cílů sledováno a přezkoumáváno, a to včetně pravidelného podávání zpráv o dosaženém pokroku.

Cíle týkající se snižování emisí skleníkových plynů

Cíle týkající se snižování emisí skleníkových plynů patří k těm nejvýznamnějším. V případě těchto cílů by měli emitenti uveřejnit především to, jak jsou tyto cíle slučitelné s obecně chápanými evropskými a mezinárodními cíli a to především s cíli omezit globální oteplování na 1,5 °C. Je rovněž potřeba uveřejnit informace v souvislosti s identifikovanými nástroji ke snížení emisí uhlíkových plynů. Emitenti musí informovat o finančních zdrojích a investicích, které jsou nezbytné k naplnění cílů.

Cíle podporující transformaci hospodářství

Je třeba rovněž vyzvednout roli, kterou nastavené cíle mají k dosažení udržitelnějších obchodních modelů. V této souvislosti je třeba upozornit na existenci doporučení Komise (EU) 2023/1425 ze dne 27. června 2023 o usnadnění financování přechodu k udržitelnému hospodářství. Jedním z nástrojů podpory stanovení cílů přechodu a formulování konkrétních potřeb v oblasti financování přechodu na úrovni podniku je rovněž taxonomie.

4.2.3 Emise skleníkových plynů okruhu 3

Tzv. scope 3 skleníkové emise jsou nepřímé emise, které vznikají v rámci celého hodnotového řetězce. Podrobnější informace o emisích skleníkových plynů bude potřeba uveřejňovat až v rámci směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti, nicméně i podle současné legislativy existuje povinnost informovat v rozsahu

²² Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2485 ze dne 27. června 2023

²³ <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/faq>

²⁴ <https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/taxonomy-compass/the-compass>

nezbytném pro porozumění vývoje podniku, jeho výkonu, postavení a dopadu jeho činnosti na některé udržitelné otázky. Zaprvé by emitenti měli posoudit, zda vykazování emisí skleníkových plynů je ve všech podstatných ohledech úplné, pokud nejsou uveřejňovány informace vztahující se k emisím okruhu 3. Pokud tyto emise okruhu 3 nejsou podstatné, emitenti by měli uveřejnit odůvodnění takového přístupu, v případě, že emise okruhu 3 podstatné jsou, pak ESMA doporučuje, aby emitenti byli transparentní a uveřejnili omezení výpočtu v okamžiku, kdy emise okruhu 3 nejsou brány v potaz, nebo jsou brány v potaz částečně.

4.3 OSTATNÍ PRIORITY

4.3.1 Alternativní výkonnostní ukazatele

ESMA připomíná emitentům, že v souladu s odstavcem 41 Obecných pokynů vydaných ESMA by vymezení a výpočet jednotlivých Ukazatelů mělo být v čase konzistentní. Kromě jiných požadavků by emitenti rovněž měli dbát na to, aby Ukazatelé byly sesouhlaseny na jednotlivé položky a mezisoučty účetní závěrky s tím, že významné položky by měly být identifikovány a vysvětleny.

4.3.2 Evropský jednotný elektronický formát

ESMA upozorňuje, že v případě označování jednotlivých položek konsolidované účetní závěrky by měly být položky označovány použitím takového základního prvku, který je jim významově nejbližší. Pokud žádný takový neexistuje, pak by měl emitent takový prvek rozšíření vytvořit. Emitenti by nicméně měli již existující soubor taxonomie řádně nastudovat, aby nebyly zakládány nové prvky, ačkoliv lze použít prvky již existující. ESMA upozorňuje na možnost konzultovat postup s manuálem ESMA týkajícím se vykazování v jednotném elektronickém formátu, který byl aktualizován v srpnu 2023²⁵.

²⁵ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-60-254_esef_reporting_manual.pdf

5 PRAKTICKÉ POZNÁMKY K NÁLEŽITOSTEM VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY

Dále uvádíme několik praktických poznámek ve vztahu k obsahu výroční finanční zprávy a k postupu jejího uveřejňování a zaslání České národní bance. Tyto praktické poznámky vycházejí z dohledové praxe České národní banky a mimo jiné upozorňují emitenty na nejčastější chyby a opomenutí.

5.1 JEDNOTNÝ ELEKTRONICKÝ FORMÁT V PŘÍPADĚ KONSOLIDOVANÉ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Obsahuje-li výroční finanční zpráva konsolidovanou účetní závěrku podle IFRS je emitent povinen značkovat minimálně ta zveřejnění, která jsou specifikovaná v příloze II Nařízení o ESEF v **Tabulce 2**.

5.2 ZPŮSOB UVEŘEJŇOVÁNÍ VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY

V souladu s požadavkem § 118 odst. 3 ZPKT je emitent povinen uveřejnit výroční finanční zprávu v jednotném elektronickém formátu pro podávání zpráv, tj. XHTML (Extensible Hypertext Markup Language). Emitent může kromě výroční zprávy ve formátu XHTML uveřejnit na svých internetových stránkách i výroční finanční zprávu v jiném formátu, např. **PDF**. Nicméně v tomto případě se nejedná o oficiální dokument a jako takový musí být na internetových stránkách emitenta označen jako **neoficiální verze**. V samotném dokumentu pak musí být uvedeno jasné upozornění na to, že dokument nepředstavuje oficiální auditovanou verzi výroční finanční zprávy a dokument nebyl zauditován²⁶. **Emitent v žádném případě nemůže uveřejnit výroční finanční zprávu pouze ve formátu PDF, jelikož takové uveřejnění nelze považovat za splnění povinnosti podle § 118 odst. 1 ZPKT.**

5.3 VZNIK / ZÁNÍK POVINNOSTI UVEŘEJNIT VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVU

Pokud jsou všechny kótované cenné papíry vydané emitentem vyřazeny/vyloučeny z obchodování na regulovaném trhu do 4 měsíců po skončení účetního období, není již emitent povinen sestavit výroční finanční zprávu podle ZPKT. Stane-li se emitent emitentem kótovaného cenného papíru v období do 4 měsíců po skončení účetního období, je povinen sestavit výroční finanční zprávu podle ZPKT již za toto skončené období.

5.4 KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVA

V případě, že je emitent povinen vyhotovit konsolidovanou účetní závěrku, vyhotovuje automaticky konsolidovanou výroční finanční zprávu, která obsahuje auditorem ověřenou účetní závěrku i auditorem ověřenou konsolidovanou účetní závěrku (srov. § 118 odst. 2 ZPKT). Této skutečnosti je pak emitent povinen přizpůsobit rovněž textovou část výroční finanční zprávy tak, aby obsahovala informace jak o konsolidující účetní jednotce, tak o konsolidačním celku, účetních jednotkách pod společným vlivem a účetních jednotkách přidružených. Nelze tedy aplikovat ustanovení § 22b odst. 2 věta čtvrtá zákona o účetnictví a emitent musí vždy vyhotovit pouze jednu výroční finanční zprávu, která bude obsahovat veškeré relevantní informace. Objem informací o dceřiných společnostech by měl vždy odpovídat jejich významu a přínosu pro skupinu jako celek. Např. v případě konsolidačního celku, kde emitent má dominantní postavení a dceřiné společnosti vykonávají pouze obslužné (podpůrné) činnosti, bude výroční finanční zpráva obsahovat informace především o emitentovi. Naopak tam, kde je emitent společností holdingového typu (rozhodující vliv na dosahované hospodářské výsledky mají dceřiné společnosti, které také samotnou činnost vykonávají), bude výroční finanční zpráva obsahovat především informace o dceřiných společnostech. Obdobným způsobem je třeba přistupovat k rozsahu informací o společnostech pod společným vlivem a společnostech přidružených.

5.5 ZDROJE INFORMACÍ

V případě, že emitent ve výroční finanční zprávě při popisu své činnosti vychází z informací od třetích stran, je potřeba, aby byly zdroje těchto informací ve výroční finanční zprávě uvedeny a to uvedením zcela konkrétního zdroje, např. konkrétní internetové stránky, dokumentu, publikace s uvedením konkrétní části/strany/kapitoly apod. Uvedení obecného zdroje jako např. Český statistický úřad, Česká národní banka, Ministerstvo financí, nelze akceptovat, takový zdroj není dohledatelný a jeho platnost není možné ověřit.

²⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC1110\(01\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC1110(01)&from=CS)

5.6 VÝKAZ O ŘÍZENÍ A SPRÁVĚ SPOLEČNOSTI

Česká národní banka upozorňuje, že součástí výroční finanční zprávy je výkaz o řízení a správě společnosti (k tomu také viz kapitola 2.2). Tento výkaz by měl obsahovat informace uvedené v § 118 odst. 4, příp. odst. 5 ZPKT. Tyto informace mají být uváděny pohromadě, např. v rámci jedné kapitoly. Kapitola by měla být jasně označena jako výkaz o řízení a správě společnosti. Pokud jsou informace, u kterých ZPKT požaduje jejich uveřejnění ve výkazu, obsaženy na jiných místech výroční finanční zprávy (např. z důvodu zaběhnuté praxe u emitenta), pak postačí uvést ve výkazu odkaz na místo, kde lze tyto informace ve výroční finanční zprávě nalézt. Pokud věcně s informacemi uváděnými ve výkazu souvisí i další informace uváděné emitentem, lze tuto část výroční finanční zprávy o dané informace rozšířit.

5.7 KODEX ŘÍZENÍ A SPRÁVY SPOLEČNOSTI

ZPKT výslovně nestanoví, o jaký kodex se jedná, a jeho případnou volbu ponechává na emitentovi. Může se jednat např. o kodex, který povinně dodržují všechny společnosti ve skupině (např. kodex zahraniční mateřské společnosti), kodex, jehož dodržování vyžaduje burza (v současné době se týká zahraničních burz), nebo o Kodex správy a řízení společností ČR, jehož vytvoření inicioval Institut členů správních orgánů (Czech Institute of Directors) v roce 2018²⁷. Řadu ustanovení z kodexů rovněž obsahuje ZOK. Emitent musí uvést, kde lze do kodexu nahlédnout. Pokud emitent některá ustanovení kodexu nedodržuje, nebo pokud nedodržuje žádný kodex, musí být taková informace uvedena ve výroční finanční zprávě spolu s odůvodněním takového postoje (princip „comply or explain“).

5.8 POPIS POLITIKY ROZMANITOSTI UPLATŇOVANÉ NA STATUTÁRNÍ ORGÁN, DOZORČÍ RADU, SPRÁVNÍ RADU ČI JINÝ OBDOBŇNÝ ORGÁN EMITENTA

Tento požadavek se týká emitenta, který k rozvahovému dni překračuje alespoň 2 hraniční hodnoty podle § 1b odst. 3 zákona o účetnictví. Jedná se o takové aspekty rozmanitosti, jako jsou například věk, pohlaví, vzdělání nebo profesní zkušenosti. Společnost může uplatňovat politiku rozmanitosti tím, že se v první řadě k uplatňování takové politiky přihlásí jako k jedné z hodnot, jež vyznává, a to např. jejím zapracováním do kodexu správy a řízení společnosti, do etického kodexu apod. Politiku rozmanitosti pak lze podpořit zodpovědným nábořem nových zaměstnanců, při sestavování týmů či pracovních skupin. Společnosti mohou rovněž vytvářet rovné příležitosti pomocí kariérní podpory žen, mentorstvím nových zaměstnanců, rotací zaměstnanců apod. Větší rozmanitosti lze také dosáhnout pomocí snahy sladit pracovní a soukromý život svých zaměstnanců např. zavedením práce z domova, flexibilním rozvržením pracovní doby, podporou návratu zaměstnanců z rodičovské dovolené. V rámci interní i externí komunikace pak společnost používá genderově korektní jazyk. K podpoře diverzity může sloužit rovněž dlouhodobý sběr dat souvisejících např. se složením vedoucích orgánů, které je pak prezentováno ve výroční finanční zprávě.

Podrobněji se politikou rozmanitosti zabývá např. dokument, který vypracoval a na svých internetových stránkách uveřejnil Úřad vlády České republiky²⁸. Pokud **společnost neuplatňuje žádnou politiku rozmanitosti**, je potřeba ve výroční finanční zprávě jasně vysvětlit, proč tomu tak je (princip „comply or explain“).

5.9 HLAVNÍ PARAMETRY SYSTÉMŮ VNITŘNÍ KONTROLY A ŘÍZENÍ RIZIK VE VZTAHU VNITŘNÍ KONTROLY A ŘÍZENÍ RIZIK VE VZTAHU K PROCESU ÚČETNÍHO VÝKAZNICTVÍ

Jedná se o popis hlavních rysů vnitřní kontroly, čímž se rozumí kontrolní postupy, které emitent využívá k odhalování vzniku možných chyb a podvodů ve vztahu k procesu účetnictví (především ve formě vnitřních směrnic společnosti vztahujících se k účetnictví, např. pravidla pro vnitropodnikové účetnictví, oběh účetních dokladů, systém zpracování účetnictví, přístupy do systému účetnictví vč. oprav zúčtovaných operací, pravidla pro oceňování cenných papírů a majetku, zásady pro tvorbu opravných položek a rezerv apod.). Proces

²⁷ <https://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/odborne-studie-a-vyzkumy/2019/kodex-spravy-a-rizeni-spolecnosti-cr-201-34812>

²⁸ <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Manual-k-popisu-politiky-rozmanitosti-ve-vyrocnich-zpravach.pdf>

kontroly by měl být průběžně vyhodnocován. V této souvislosti je pak možné do výroční finanční zprávy uvést popis používaných testů, jejich výsledek a periodicitu. Rovněž lze uvést časový plán předkládání účetních výkazů (auditorovi, dozorčímu orgánu apod.).

5.10 VÝBOR PRO AUDIT

V souladu s požadavky § 44 a násl. zákona o auditorech je emitent jakožto subjekt veřejného zájmu, povinen zřídit výbor pro audit, který má nejméně 3 členy. Popis složení a postupů rozhodování tohoto orgánu je potřeba uvést ve výroční finanční zprávě. Seznam členů výboru pro audit je emitent rovněž povinen uveřejnit na svých internetových stránkách.

5.11 INFORMACE O ČLENĚNÍ SPRÁVNÍCH NÁKLADŮ TÝKAJÍCÍCH SE ÚPLAT OBHOSPODAŘOVATELI, ADMINISTRÁTOROVI A DEPOZITÁŘI

Požadavek na uvádění těchto informací vyplývá z § 42 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 244/2013 Sb.²⁹, o bližší úpravě některých pravidel zákona o investičních společnostech a investičních fondech.

5.12 NEGATIVNÍ PROHLÁŠENÍ

V případě náležitostí požadovaných § 118 ZPKT, jež má emitent povinnost ve výroční finanční zprávě uvádět, ale které se ho netýkají, je potřeba uvést příslušná negativní prohlášení.

5.13 KONZISTENTNOST INFORMACÍ O ČINNOSTI A HOSPODÁŘSKÝCH VÝSLEDKÍCH

Textová část výroční finanční zprávy musí korespondovat s údaji v účetní závěrce. Emitent by měl prezentovat svoji činnost na základě účetních údajů uvedených v účetní závěrce (tj. zpravidla údajů dle IAS/IFRS) nebo ukazatelů od nich odvozených, event. jiných alternativních výkonnostních ukazatelů. Ukazatele je však třeba popisovat tak, aby neodváděly pozornost od ukazatelů, které vyplývají přímo z účetní závěrky, a nebyly prezentovány s větší důležitostí a důrazem než ukazatele z účetní závěrky.

5.14 DUPLICITA POŽADAVKŮ NA OBSAH VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY

Pokud IAS/IFRS požadují zveřejnění některých údajů v účetní závěrce, a zároveň jsou stejné údaje požadovány ZPKT nebo zákonem o účetnictví, je možné tyto údaje uvést pouze v komentáři k účetní závěrce. Uvedení takových informací pouze v textové části výroční finanční zprávy naopak není splněním povinnosti na zveřejnění dle IAS/IFRS (pokud tyto takové uveřejnění neumožňují použitím křížového odkazu na takové informace).

5.15 INFORMACE O VEDOUCÍM ORGÁNU EVENT. O VALNÉ HROMADĚ

Nepovažuje se za dostačující uvedení požadovaných informací pouze odkazem na jednotlivá ustanovení ZOK. Výroční finanční zpráva by měla být přirozeným místem pro popis požadovaných informací. Odkaz na ZOK je možné použít jako doplňující informaci.

5.16 ALTERNATIVNÍ VÝKONNOSTNÍ UKAZATELE

V souladu s Obecnými pokyny vydanými ESMA je potřeba ve výroční finanční zprávě ve vztahu k Ukazatelům uvádět především jejich jasné a srozumitelné definice, účel jejich zahrnutí do výroční finanční zprávy a sesouhlasení výpočtu Ukazatele na položky účetní závěrky, event. uvedení informace, že položka vychází např. z manažerského účetnictví emitenta. Sesouhlasení položek může být např. formou slovního popisu výpočtu Ukazatele a uvedení názvu řádku v účetní závěrce (event. příslušného bodu v komentáři k účetní závěrce), nebo uvedení tabulky s příslušnými údaji z účetní závěrky, které vstupují do výpočtu.

²⁹ Vyhláška č. 244/2013 ze dne 24. července 2013 o bližší úpravě některých pravidel zákona o investičních společnostech a investičních fondech

Dále uvádíme jako vzor dostatečný popis Ukazatelů uvedený ve výroční finanční zprávě:

Definition and reconciliation of APM to the financial statements	Financial Statement	Line in Financial statement
Revenue	A Statement of Profit or Loss	Revenue
Cost of sales	(B) Statement of Profit or Loss	Cost of sales
Gross profit	A+B=C Statement of Profit or Loss	Gross profit
Selling, marketing and distribution costs	(D) Statement of Profit or Loss	Selling, marketing and distribution costs
Administrative costs	(E) Statement of Profit or Loss	Administrative costs
Other operating income. net	F Statement of Profit or Loss	Other operating income + Other operating expenses
Operating result	C+D+E+F=G Statement of Profit or Loss	Operating profit
Depreciation and amortisation	H Statement of Cash Flows	Depreciation and amortization
EBITDA	G+H=I -	-
Bank credits and loans	J Statement of Financial Position	Bank credits and loans*
Bonds issued	K Statement of Financial Position	Bonds issued*
Finance lease liabilities	L Statement of Financial Position	Finance lease liabilities*
Cash and cash equivalents	M Statement of Financial Position	Cash and cash equivalents
Net debt	J+K+L-M=N -	-
Net debt/ EBITDA	N/I -	-

**in both current and non-current liabilities*

EBITDA. The Company uses EBITDA because it is an important economic indicator showing a business's operating efficiency comparable to other companies, as it is unrelated to the Company's depreciation and amortization policy, capital structure and tax treatment. EBITDA indicator is also treated as a good approximation for operating cash flow. Additionally, it is one of the fundamental indicators used by companies worldwide to set their key financial and strategic objectives. The Company uses EBITDA indicator also in budgeting process, benchmarking with its peers and as a basis for remuneration for key management staff. Such indicator is also used by stock exchange and bank analysts.

Net debt. The Company uses Net debt indicator because it shows the real level of a Company's financial debt, i.e. the nominal amount of debt net of cash, cash equivalents, and highly liquid financial assets held by the Company. The indicator allows assessing the overall indebtedness of the Company.

Net debt/EBITDA. The Company uses Net debt / EBITDA indicator because it indicates a Company's capability to pay back its debt as well as its ability to take on additional debt to grow its business. Additionally, the Company uses this indicator to assess the adequacy of its capital structure and stability of its expected cash flows. Such indicator is also used by stock exchange and bank analysts.

5.17 ÚČELOVĚ ZALOŽENÝ EMITENT (SPV)

V případě emitentů, kteří byli založeni za účelem získání finančních prostředků emisemi dluhopisů a jejich následného poskytování v rámci skupiny, je z hlediska naplnění účelu výroční finanční zprávy třeba dbát na dostatečný popis způsobu použití získaných finančních prostředků. Zejména je třeba uvádět, jaké úvěry, s jakými parametry a komu byly poskytnuty. Vzhledem k tomu, že platební schopnost emitenta plnit závazky z vydaných dluhopisů zcela závisí na platební schopnosti konkrétního úvěrovaného subjektu, by pak v míře známé emitentovi mělo být rovněž uvedeno, jaké konkrétní projekty byly takto získanými prostředky financovány, popsána činnost emitentem úvěrovaného subjektu, popř. jeho skupiny, identifikovány a popsány trhy, na kterých soutěží a uvedena případná významná rizika, kterým čelí a která mohou ovlivnit jeho schopnost splácet úvěry poskytnuté emitentem.

6 NĚKTERÁ ZJIŠTĚNÍ Z OBLASTI DOHLEDU NAD APLIKACÍ IAS/IFRS

6.1 KLIMATICKÁ ZMĚNA JAKO ZDROJ NEJISTOTY V ODHADECH

Emitenti by v souladu s IAS 1 odst. 122 až 124 měli uveřejňovat veškeré významné úsudky, které mají největší vliv na finanční výkazy. Rovněž by emitenti měli v souladu s IAS 1 odst. 125 až 133 uveřejnit i veškeré významné zdroje nejistot v těchto odhadech. V praxi se Česká národní banka setkává s tím, že emitenti mezi takové úsudky nedostatečně zohledňují ty, které jsou učiněné v souvislosti s klimatickou změnou, klimatickými riziky a předpokládanými možnými scénáři vývoje klimatu. Klimatické změny jsou rovněž opomínány při posuzování životnosti hmotných a nehmotných aktiv, posuzování snížení hodnoty aktiv, účtování rezerv, podmíněných aktiv a podmíněných závazků.

6.2 VÝJIMKA Z KONSOLIDACE DLE IFRS 10 ODS. 31

Dle šetření České národní banky obvykle není v účetních závěrkách subjektů, které výjimky dle IFRS 10 odst. 27 využívají, dostatečným způsobem ospravedlněno a analyzováno její použití. Česká národní banka rovněž upozorňuje, že je nezbytně nutné v takové analýze vzít v potaz i relevantní doplňující body B85A-B85W a BC215-BC283 standardu IFRS 10. V praxi lze postrádat zejména adekvátní zdokumentování a analýzu tzv. exit strategie v souladu s IFRS 10 B85F-B85H, resp. BC244-BC248.

Dle zjištění České národní banky emitenti při aplikaci této výjimky často důkladně neanalyzují všechny relevantní skutečnosti, nevyhodnotí, zda skutečně mohou tuto výjimku uplatnit a neuveřejňují své zásadní úsudky v této záležitosti v komentáři k účetní závěrce v souladu s IAS 1 odst. 122.

6.3 VYMEZENÍ KONSOLIDAČNÍHO CELKU DLE IFRS 10

V konkrétní aplikaci IFRS 10 a při vymezení konsolidačního celku, tedy stanovení toho, zda daný subjekt je ovládanou osobou, a tedy má být zahrnut do konsolidace (příp. naopak), často vznikají chyby. IFRS 10 vyžaduje relativně vysokou míru vlastního uvážení ze strany vedení účetní jednotky a skupina může některé účetní jednotky chybně vyjmout z konsolidačního celku, příp. naopak je může do konsolidačního celku chybně zahrnout.

6.4 POUŽÍVÁNÍ PLNĚ ODEPSANÉHO MAJETKU

IAS 16 odst. 51 říká, že zbytkovou hodnotu a dobu použitelnosti aktiva je třeba prověřit nejméně jednou ročně při vyhotovení roční účetní závěrky, a pokud se očekávání liší od předchozích odhadů, je třeba změnu zaúčtovat jako změnu účetního odhadu v souladu s IAS 8.

V případě korektní aplikace IAS 16 odst. 51 by se až na výjimky nemělo stát, že dlouhodobý hmotný majetek, který je stále v užívání účetní jednotky, bude plně odepsán. Česká národní banka se přesto v praxi často setkává s tím, že emitenti pro svou hospodářskou činnost ve velké míře používají plně odepsaný majetek.

6.5 SEGMENTOVÁ ANALÝZA

Česká národní banka se v prověřovaných účetních závěrkách velmi často setkává s chybějící segmentovou analýzou požadovanou standardem IFRS 8. I v případě, kdy emitent identifikuje pouze jeden segment, tak pokud jsou překročeny limity v souladu s IFRS 8 odst. 13, pak je emitent povinen při vypracovávání účetní závěrky vzít v potaz rovněž požadavky pro zveřejnění stanovené v IFRS 8 odst. 20 až 24.

6.6 ROZSAH ZVEŘEJNĚNÍ

IAS/IFRS kladou velmi vysoké nároky na rozsah zveřejnění a na objem doplňkových informací v komentářích k účetním závěrkám. Česká národní banka se v praxi velmi často setkává s velmi slabou úrovní uváděných informací a nedostatečně specifickým popisem používaných účetních politik. Smyslem popisu účetních pravidel, která účetní jednotka používá, není kopírovat text standardu. Smyslem je podat uživateli účetní závěrky, pokud možno co nejspecifičtější informaci o tom, jaké metody účtování účetní jednotka používá.

6.7 TESTY NA SNÍŽENÍ HODNOTY PENĚZOTVORNÝCH JEDNOTEK

Účetní jednotky mají obvykle problémy s identifikací jednotlivých penězotvorných jednotek („cash-generating units“) a následně s adekvátní dokumentací toho, jakým způsobem prověřili, zda u dané penězotvorné jednotky nemělo dojít ke snížení hodnoty v souladu s IAS 36.

Česká národní banka si v případě potřeby může vyžádat kalkulaci modelu diskontovaných peněžních toků ve vztahu k testu na snížení hodnoty peněžotvorné jednotky, příp. goodwillu. Účetní jednotka by měla v rámci testu na snížení hodnoty klást zvláštní důraz na ospravedlnění použité diskontní sazby a realističnost plánovaného cash-flow (např. analýza plán vs. skutečnost za posledních několik let).

6.8 OCENĚNÍ NA REÁLNOU HODNOTU DLE IFRS 13

Česká národní banka se v praxi setkává s problematickým oceněním a odůvodněním ocenění aktiv na reálnou hodnotu, a to zejména na úrovních 2 (IFRS 13 odst. 81-85) a 3 (IFRS 13 odst. 86-90).

6.9 POPIS PRÁV A POVINNOSTÍ SPOJENÝCH S AKCIEMI

Komentář k účetní závěrce sestavené v souladu s IAS/IFRS by měl obsahovat pro každou kategorii základního kapitálu práva, přednostní práva a omezení přiřazená k dané kategorii včetně omezení výplaty dividend a splacení kapitálu v souladu s IAS 1 odst. 79 písm. a) bod v). Účetní jednotky tyto informace často vynechávají i z toho důvodu, že se mylně domnívají, že nejsou-li emitentem kótovaných akcií, že se jich tento požadavek netýká.

6.10 EFEKT NEREALIZOVANÝCH KURZOVÝCH ZISKŮ/ZTRÁT V CASH-FLOW

IAS 7 odst. 28 hovoří o tom, že nerealizované zisky a ztráty ze změn měnových kurzů nejsou peněžními toky. Nicméně dopady změn měnových kurzů u peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů držených nebo dlužných v cizí měně jsou vykazovány ve výkazu cash-flow tak, aby se uvedly v soulad peněžní prostředky a peněžní ekvivalenty k počátku a ke konci období. Taková částka by měla být vykazována odděleně od hlavních (provozních) činností, investičních činností a financování a zahrnovat rozdíly, pokud nějaké jsou, jako by takové peněžní toky byly vykázány měnovými kurzy platnými ke konci období.

6.11 POPIS SKUPINY

IAS 24 odst. 13 požaduje uveřejnit v komentáři k účetní závěrce vztahy mezi mateřským podnikem a jeho dceřinými podniky bez ohledu na to, zda mezi nimi došlo k transakcím. Účetní jednotka rovněž musí zveřejnit název svého mateřského podniku a název konečné ovládající osoby, pokud je odlišná. Jestliže mateřský podnik ani konečná ovládající osoby nesestavují konsolidované účetní závěrky přístupné veřejnosti, musí být zveřejněn také název nejbližšího nadřazeného mateřského podniku, který je sestavuje. V účetních závěrkách předložených České národní bance se často stává, že popis skupiny není úplný, příp. obsahuje nepřesnosti.

6.12 CHYBĚJÍCÍ IDENTIFIKACE KONEČNÉHO VLASTNÍKA

IAS 24 odst. 13 požaduje jednoznačnou identifikaci konečné ovládající osoby/vlastníka. V účetních závěrkách předložených České národní bance se často stává, že je uvedena např. jen bezprostřední ovládající právnická osoba a nejsou specifikovány osoby stojící v hierarchii výše. Tato skutečnost má rovněž dopad i do správného znění zprávy o vztazích mezi ovládající osobou a osobou ovládanou a mezi ovládanou osobou a osobami ovládanými stejnou ovládající osobou.

6.13 NADBYTEČNÝ POPIS ÚČETNÍCH POLITIK

V účetních závěrkách se často nacházejí obecné formulace účetních politik týkající se skutečností, které se dané účetní jednotky netýkají. Nicméně dává smysl ponechat v účetní závěrce popis účetní politiky týkající se např. typu aktiv, které se v daném účetním období sice nevyskytují, ale historicky se vyskytovaly a lze očekávat jejich výskyt do budoucna. Jakmile by se však daná účetní politika stala dlouhodoběji nerelevantní, neměla by být v komentáři k účetní závěrce uváděna.

6.14 CHYBĚJÍCÍ INFORMACE O ZMĚNÁCH VE STRUKTUŘE ZÁVAZKŮ Z FINANČNÍ ČINNOSTI

IAS 7 odst. 44A požaduje uveřejnění informací, které umožňují posoudit změny v závazcích vyplývajících z finančních aktivit, a to jak včetně změn s dopadem na peněžní toky, tak včetně změn bez dopadu na peněžní toky. Takové informace by měly být uveřejněny formou uvedenou v odst. 44B a ideálně v souladu s ilustrativním příkladem „E“.

6.15 CHYBĚJÍCÍ INFORMACE VE VZTAHU K POŽADAVKŮM NA UVEŘEJŇOVÁNÍ INFORMACÍ V SOULADU S IAS 16

Česká národní banka upozorňuje emitenty na povinnost uveřejňování dlouhodobých hmotných aktiv, které jsou předmětem zástavy, především uvedení existence a částek omezení nároků na pozemky, budovy a zařízení, které byly dány do zástavy jako záruka za závazky (IAS 16 odst. 74). V případě, že dojde k zařazení majetku, u něhož se předpokládají budoucí náklady na jeho odstranění (likvidaci), potom by mělo dojít k odhadu nákladů na odstranění (likvidaci) a v diskontované hodnotě by tato částka měla vstoupit do hodnoty aktiva. Podvojně by se ve stejné výši měla vytvořit rezerva (IAS 16 odst. 16, IAS 37 odst. 14). V případě dlouhodobého aktiva oceněného znalcem, je třeba uvádět datum tohoto ocenění (IAS 16 odst. 77).

6.16 CHYBĚJÍCÍ POPIS PRÁV SPOJENÝCH S VYDANÝMI DLUHOPISY

Jedná se např. o možnost emitenta z vlastního rozhodnutí předčasně splatit dluhopisy, rovněž o možnost vlastníků dluhopisů žádat o předčasné splacení dluhopisů (např. v případě neplnění povinností ze strany emitenta, v případě změny kontroly nad emitentem). Povinnost uvádět takové informace vyplývá např. z IFRS 7 odst. 39 písm. c) ve spojení s IFRS 7 odst. B11F písm. f). Takové informace jsou významné především pro emitenty, jejichž hlavní činností jsou emise dluhopisů a půjčování získaných prostředků ve skupině.

6.17 ODLOŽENÁ DAŇOVÁ POHLEDÁVKA

Jestliže emitent účtuje o odložené daňové pohledávce, lze podle IAS 12 takové aktivum uplatnit pouze v případě, že bude subjekt schopen prokázat, že bude moci toto aktivum v budoucnosti uplatnit. V případě fondu by zároveň měl být ve statutu Emitenta popsán vliv odložené daně na výpočet NAV.

6.18 ROZLIŠENÍ INVESTIČNÍ A NEINVESTIČNÍ ČÁSTI U FONDŮ S PROMĚNNÝM ZÁKLADNÍM KAPITÁLEM (SICAV) BEZ PODFONDU

V souladu s požadavkem § 164 odst. 1 zákona č. 240/2013 Sb.³⁰, je emitent povinen účetně i majetkově oddělovat majetek a dluhy ze své investiční činnosti od svého ostatního jmění. Na straně aktiv by tedy měly být vymezeny dvě skupiny aktiv: ty z investiční činnosti a ty z neinvestiční činnosti. Česká národní banka se ve své praxi setkala s tím, že emitenti toto rozdělení provedli nesprávně. Na straně pasiv je rovněž třeba vyhodnotit s ohledem na IAS 32 odst. 16A, zda je možné „čistá aktiva připadající k investičním akciím“ klasifikovat jako vlastní kapitál nebo jako závazek. Jelikož vlastníci investičních akcií mají obvykle nárok na jejich odkup ze strany fondu, naplňuje tato položka v drtivé většině případů definici závazků dle bodu 4.4. koncepčního rámce pro účetní výkaznictví dle IFRS a není možné ji zařadit do vlastního kapitálu. Na straně pasiv by tedy měly být vymezeny až čtyři skupiny: závazky z investiční činnosti, případné závazky z neinvestiční činnosti, vlastní kapitál z neinvestiční činnosti a čistá aktiva připadající k investičním akciím (buď jako vlastní kapitál investiční činnosti nebo jako závazek). Pokud bude emitent vykazovat „čistá aktiva připadající k investičním akciím“ jako vlastní kapitál, musí komentář k účetní závěrce obsahovat podrobnou analýzu toho, jakým způsobem emitent naplňuje požadavky IAS 32 odst. 16A.

6.19 ZÁKLADNÍ A ZŘEDĚNÝ UKAZATEL ZISKU NA AKCII

Česká národní banka se ve své praxi setkává s tím, že v účetní závěrce chybí uvedení tohoto ukazatele. V souladu s IAS 33 odst. 66 musí emitent akcií vykazovat ve výkazu o úplném výsledku základní a zředěný ukazatel zisku na akcii za zisk nebo ztrátu z pokračujících činností. Pokud emitent vykazuje ukončované činnosti, musí zveřejnit tento ukazatel rovněž pro ukončované činnosti, a to buď ve výkazu o úplném výsledku, nebo v komentáři k účetní závěrce. Emitent musí tento ukazatel zveřejnit i v případě, že jsou hodnoty negativní (ztráta na akcii). Odst. 70 a násl. dále rozvádí povinně uveřejňované informace.

³⁰ zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, ve znění pozdějších předpisů

7 ZASÍLÁNÍ A UVEŘEJŇOVÁNÍ VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY

7.1 ZASLÁNÍ VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY ČESKÉ NÁRODNÍ BANCE

- **Termín pro zaslání:** do 4 měsíců po skončení účetního období, ve většině případů do 30. 4. 2024 včetně.
- Výroční finanční zpráva musí být zaslána České národní bance v jednotném elektronickém formátu pro podávání zpráv (tzv. ESEF), kterým je **formát XHTML** (*Extensible Hypertext Markup Language*). Emitenti sestavující **konsolidované účetní závěrky** mají navíc povinnost tyto konsolidované účetní závěrky značkovat použitím **XBRL** (*eXtensible Business Reporting Language*). V rámci EU se používá taxonomie poskytovaná Nadací IFRS. Česká republika nestanovila povinnost značkovat kromě konsolidované účetní závěrky i jiné části výroční zprávy. Aktuální požadavky na taxonomii XBRL jsou k nalezení [zde](#).
- **Výroční finanční zpráva ve formátu XHTML je možné** České národní bance zasílat pouze prostřednictvím **systému SDAT – Sběr dat České národní banky**. Systém umožňuje vkládat informace dvěma způsoby, prostřednictvím webové aplikace, nebo prostřednictvím webových služeb. Vzhledem k charakteru a periodicitě zpráv se předpokládá, že budou vykazovány prostřednictvím webové aplikace SDAT, tj. ručním vyplněním formuláře a uploadu souboru s příslušnou zprávou. Pro přístup do systému SDAT je třeba mít vytvořený administrátorský účet do SDAT, emitenti o něj mohou požádat prostřednictvím e-mailu zaslání na adresu sdatt@cnb.cz. Pro případ problémů se zasíláním výroční finanční zprávy doporučujeme v systému SDAT zapnout zasílání protokolů. Emitent by tak měl být informován v případě, že se nepodařilo výroční finanční zprávu do systému nahrát.
- Pokud velikost dokumentu (max. 50 MB) neumožní zaslání prostřednictvím SDAT, zašle emitent informaci na technickém nosiči dat.

7.2 UVEŘEJŇENÍ VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY

- **Termín pro uveřejnění:** do 4 měsíců po skončení účetního období, ve většině případů do 30. 4. 2024 včetně.
- Výroční finanční zprávu uveřejní emitent způsobem umožňujícím dálkový přístup, tj. na své internetové adrese, a to způsobem, kterým obvykle uveřejňuje informace o své činnosti.
- Internetová adresa musí být veřejnosti bez omezení bezplatně přístupná a musí být možné ji snadno obvyklým způsobem vyhledat podle obchodní firmy emitenta.
- Výroční finanční zprávu emitent odliší od jiných povinně uveřejňovaných informací a od svých obchodních a propagačních sdělení tak, aby s nimi nemohla být zaměněna (např. tím, že ji umístí v části věnované přímo výročním finančním zprávám).
- Emitent současně zajistí uveřejnění výroční finanční zprávy prostřednictvím internetového portálu nebo agentury³¹. V takovém případě postačí její uveřejnění formou hypertextového odkazu na internetové stránky emitenta, na kterých je výroční finanční zpráva uveřejněna.
- **Výroční finanční zpráva ve formátu XHTML** musí být veřejnosti dostupná uvedeným způsobem nepřetržitě nejméně **po dobu 10 let**. V případě, že Emitent uveřejní výroční finanční zprávu zároveň i v jiném formátu než je XHTML, je povinen takový dokument označit jako neoficiální verzi výroční finanční zprávy, která nebyla ověřena auditorem.

7.3 ZASLÁNÍ A UVEŘEJŇENÍ ZMĚNY / OPRAVY VÝROČNÍ FINANČNÍ ZPRÁVY

V případě, že dojde ke **změně výroční finanční zprávy** (emitent zjistí, že výroční finanční zpráva obsahuje nesprávné nebo neúplné údaje), musí být opravená výroční finanční zpráva neprodleně **uveřejněna a zaslána** České národní bance stejným způsobem, jakým byla uveřejněna a zaslána původní výroční finanční zpráva.

³¹ http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financci_trh/seznamy/ostatni_seznamy/download/seznam_financcnich_serveru.pdf

V opravené informaci uvede emitent obsah a důvody oprav.

Emitent **může po posouzení významnosti takové nesprávnosti nebo neúplnosti rozhodnout, že namísto zaslání nového úplného znění opravené zprávy zašle České národní bance pouze opravnou informaci.** Tento postup lze však zvolit jenom v tom případě, že z opravné informace bude zřejmé, které údaje z původní zprávy jsou opravovány a doplňovány, a původní zpráva a opravná informace přehledným způsobem poskytují investorům dostatečné a srozumitelné informace pro jejich rozhodování. Tím není dotčeno oprávnění České národní banky po posouzení konkrétních okolností a významnosti předmětné nesprávnosti nebo neúplnosti požadovat zaslání opraveného úplného znění výroční zprávy.

Zaslání opravené výroční finanční zprávy České národní bance (ať už ve formě opravné informace nebo opraveného úplného znění) probíhá prostřednictvím systému SDAT. V takovém případě je třeba nejdříve nalézt původní výskyt výroční finanční zprávy v části *Stav vykazování – přehled* a kliknutím na ikonu tužky formulář editovat. Zde je nutné ponechat původní soubor v části *nový záznam* a do části *Opravy a doplnění* vložit dokument s příslušnou opravou nebo doplněním. Do pole *Komentář* je třeba uvést důvod opravy nebo doplnění.

Při opravě/doplnění výroční finanční zprávy by emitent měl postupovat **v součinnosti s auditorem**, jelikož ten má povinnost posoudit ostatní informace obsažené ve výroční finanční zprávě ve vztahu k auditované (konsolidované) účetní závěrce, a to i takové ostatní informace, které zjistí až po vydání své zprávy. V případě zjištění významného nesouladu s auditovanou (konsolidovanou) účetní závěrkou pak **auditor musí postupovat v souladu s auditorskými standardy.**

Pro případ **uveřejnění opravy** nesprávných či neúplných údajů **se postupuje obdobně** s tím, že opravná informace musí být vždy **uveřejněna na stejném místě** spolu s původní výroční finanční zprávou.

V žádném případě není možné prvotně uveřejněnou výroční finanční zprávu nahradit na internetových stránkách emitenta opravenou či doplněnou výroční finanční zprávou bez jakéhokoliv upozornění pro investory.

Stejným způsobem emitent postupuje i v případě, že ve výroční finanční zprávě došlo pouze ke grafickým úpravám nebo jiným změnám nezasahujícím do obsahu výroční zprávy.

V případě, že dochází k opravě na základě výzvy České národní banky, Česká národní banka apeluje na emitenty, aby tyto opravy prováděli bezodkladně a v součinnosti s odpovědnými zaměstnanci České národní banky tak, aby se co nejvíce zkrátila doba mezi výzvou a následnou opravou výroční finanční zprávy.

8 VYNUCOVÁNÍ A POSTIH ZA NEPLNĚNÍ INFORMAČNÍ POVINNOSTI

Informační povinnost emitenta je splněna řádně pouze tehdy, je-li splněna úplně a včas. Nedodržení pravidel informační povinnosti kvalifikuje ZPKT jako přestupek emitenta. V případě zjištění nedostatku v obsahu či způsobu uveřejnění výroční finanční zprávy tak Česká národní banka může požadovat jejich odstranění a případně uložit sankci v podobě **pokuty až do výše 300 mil. Kč nebo 5% celkového ročního obratu emitenta** podle jeho poslední řádné účetní závěrky nebo konsolidované účetní závěrky, přesahuje-li takto určená výše pokuty částku 300 000 000 Kč, a nebo výše dvojnásobku neoprávněného prospěchu získaného spácháním tohoto přestupku, je-li možné výši neoprávněného prospěchu zjistit a přesahuje-li takto určená výše pokuty částku 300 000 000 Kč.

9 SEZNAM DŮLEŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ A POKYNŮ

- **zákon č. 256/2004 Sb.**, o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů („**ZPKT**“),
- **zákon č. 563/1991 Sb.**, o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů („**zákon o účetnictví**“),
- **zákon č. 90/2012 Sb.**, o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů („**ZOK**“),
- **zákon č. 93/2009 Sb.**, o auditorech, ve znění pozdějších předpisů („**zákon o auditorech**“)
- **vyhláška č. 234/2009 Sb.**, o ochraně proti zneužívání trhu a transparentci, ve znění pozdějších předpisů („**Vyhláška**“)
- **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014**, o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnic Komise 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES („**Nařízení o zneužití trhu**“)
- **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/815 ze dne 17. prosince 2018**, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES, pokud jde o regulační technické normy specifikace jednotného elektronického formátu pro podávání zpráv („**Nařízení o ESEF**“)
- **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020** o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 („**Nařízení o taxonomii**“)
- **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139 ze dne 4. června 2021**, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852, pokud jde o stanovení technických screeningových kritérií při určení toho, za jakých podmínek se hospodářská činnost kvalifikuje jako významně přispívající ke zmírnění změny klimatu nebo k přizpůsobování se změně klimatu, a toho, zda tato hospodářská činnost významně nepoškozuje některý z dalších environmentálních cílů („**Nařízení 2021/2139**“)
- **nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178 ze dne 6. července 2021**, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 upřesněním obsahu a struktury informací, které mají zveřejňovat podniky podle článků 19a a 29a směrnice 2013/34/EU v souvislosti s environmentálně udržitelnými hospodářskými činnostmi, a upřesněním metodiky za účelem plnění této povinnosti zveřejňování informací („**Nařízení 2021/2178**“)
- **směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2464 ze dne 14. prosince 2022**, kterou se mění nařízení (EU) č. 537/2014, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a směrnice 2013/34/EU, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti („**Směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků**“)
- **Obecné pokyny**: Alternativní výkonnostní ukazatele („**Obecné pokyny**“, ESMA/2015/1415cs)
- **Otázky a odpovědi**: Questions and Answers on ESMA Guidelines on Alternative Performance Measures (ESMA32-51-370)
- **SDĚLENÍ KOMISE** Pokyny pro vykazování nefinančních informací (metodika vykazování nefinančních informací (2017/C 215/01))
- **SDĚLENÍ KOMISE** Pokyny pro vykazování nefinančních informací: dodatek o vykazování informací souvisejících se změnou klimatu (2019/C 209/01)
- **DOPORUČENÍ KOMISE** (EU) 2023/1425 ze dne 27. června 2023 o usnadnění financování přechodu k udržitelnému hospodářství
- **SDĚLENÍ KOMISE** Interpretální sdělení Komise o přípravě, auditu a zveřejňování účetních závěrek obsažených ve výročních finančních zprávách sestavených v souladu s nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/815 o evropském jednotném elektronickém formátu (EJEF) (2020/C 379/01)
- **SDĚLENÍ KOMISE** uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení emitenta
- **Manuál k popisu politiky rozmanitosti** ve výročních zprávách dle § 118 odst. 4 písm. h) zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
- **PUBLIC STATEMENT** European common enforcement priorities for 2023 annual financial reports

10 SEZNAM POUŽITÝCH DEFINIC A ZKRATEK

„emitent“	emitent cenných papírů přijatých k obchodování na regulovaném trhu, který má povinnost uveřejnit výroční finanční zprávu v souladu s § 118 ZPKT (na emitenty uvedené v § 119c ZPKT se tato povinnost nevztahuje a z tohoto důvodu nejsou náležitosti výroční zprávy takových emitentů v tomto dokumentu uvažovány)
„ESMA“	Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (European Securities and Markets Authority)
„EFRAG“	Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (European Financial Reporting Advisory Group)
„IAS/IFRS“	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví přijaté právem Evropské unie
„kótovaný cenný papír“	cenný papír přijatý k obchodování na regulovaném trhu ve smyslu § 55 odst. 1 ZPKT